

■ Hükümetler Arası İklim Değişikliği Paneli (IPCC)'nin raporu, öngörülleri ve suyun kilit rolünü doğruluyor

Son olarak yayınlanan IPCC raporu, en azından üç önemli madde üzerinde durarak, gözlemlenen ve öngörülen iklim değişikliğinde suyun kilit rolünün altını çiziyor.

1. **Küresel su döngüsü** etkileniyor ve daha da etkilenecek: sera etkisinden kaynaklanan artan sıcaklıkların % 80'nini okyanuslar emer. Bu da okyanus sıcaklığının artmasına ve bunun sonucu olarak, artan hava sıcaklığıyla birlikte atmosferde yüksek su buharının oluşmasına yol açar.

2. Küresel ısınmanın bir sonucu olarak, **iklim değişikliği, suyla ilgili tehlikelerin sıklığı** ve felaketler artıyor ve daha da artacak. Bilhassa, (i) uzun süreli kuraklıklar, tropikal ve alttropikal bölgeler başta olmak üzere, daha geniş alanlarda gözlemleniyor, (ii) kuvvetli yağışlar, karasal alanların çoğunda yaygınlaşıyor, (iii) tropikal denizlerde yüzey sıcaklığındaki artışa bağlı olarak yoğun tropikal kasırga hareketliliği de artıyor. Bu eğilimlerin devam edeceği ve hidroloji üzerinde çarpıcı etkilerinin olacağı öngörülmüyor.

3. Yüzyılın sonuna gelmeden **deniz seviyesinin** 60 ila 80 cm yükselmesi bekleniyor. Hiç bir önlem alınmazsa, deniz seviyesindeki bir metrelik olası yükselme, okyanus taşkınları nedeniyle, 100 milyondan fazla insanı etkileyebilir.

IPCC raporu, durumun aciliyetinin altını çiziyor: iklim değişikliği, gelişmekte olan ülkelerdeki milyonlarca insana su teminini tehlikeye sokup, iklim değişikliği mültecilerinin kitlesel hareketini de zorlaştırır. Deniz seviyesindeki yükselme ve yerel iklimlerdeki bozulma, gelişmekte olan dünyanın bazı bölgelerinde yoğun göçe ve çatışmaya neden olabilir. Ekolojist Norman Myers'a göre çevresel nedenler kaynaklı mültecilerin, 25 milyon olan şu an ki rakamı, 2050'ye gelmeden 150 ila 200 milyona ulaşabilir.

İklim değişikliğinin maddi bedeli, bir ülkenin gayrisafi yurtiçi hasılasının (GSYİH) %5-20'sine denk gelmektedir. İklim değişikliğinden en fazla etkilenecek olanlar, dünyanın en fakir ülkeleridir; özellikle sağlık, yiyecek güvenliği ve tarım gelirleri konularında etkilenirler.

■ Su için IPCC benzeri bir yöntem çözüm olabilir mi?

İklim değişikliğinin su üzerindeki çarpıcı etkileri ciddiyetle tayin edilmeli ve su yöneticileri ve karar organları tarafından ivedilikle dikkate alınmalıdır. Son olarak Jeffrey Socks tarafından önerilen bir çözüm, su sorunları için IPCC benzeri bir metot olabilir. Böyle bir metot; iklim değişikliğinin, su döngüsü, su kaynakları ve sudan etkilenen insani aktiviteler üzerindeki yoğun etkileriyle ilgili sağlam bir bilimsel inceleme sağlar.

■ Su Cemiyeti harekete geçti!

Dünya Su Konseyinin birkaç üyesi, bir girişimin başlatılmasını beklemeden, bu konu üzerinde çalışmaya başladı. Birleşmiş Milletler Çevre Programı ve Dünya Meteoroloji Teşkilatı, bu konularda açıkça öncü durumundadır. Bu arada **Su ve İklim Diyalogu'nda** iklimbilimciler ve su uzmanları arasında köprü vazifesi görmektedir. Ulusal ve bölgesel diyaloglar sayesinde, bazı bölgelerde uygun önlemler üzerinde çalışılmaya başlandı. Uluslararası Su Birliği (IWA) son olarak; iklim değişikliği ve doğal afetlerden kaynaklanan, su temini ve kanalizasyon sisteminde oluşan zararı ön görme ve önleme yolları üzerinde çalışmalarını yürüten, iklim değişikliği konulu özel bir grup kurdu. Dünya Korunma Birliği (IUCN) bir iklim fonu kurmakla birlikte, hali hazırda karbon yayılımını azaltmaya yönelik bazı projeler başlattı.

Dünya Su Konseyi, iklim değişikliği ve bunun su üzerindeki etkileri konusunun, 2009'da İstanbul'da yapılacak olan bir sonraki Dünya Su Forumu'nda, ele alınacak kilit konulardan biri olmasını amaçlıyor.

■ Su ve İklim Değişikliği Üzerine İşbirliği Programı

Bu program, su yöneticileri ve iklim uzmanları arasındaki diyalogu kolaylaştırmak ve iklim değişikliği konusundaki bilinci artırmak için, 2003 yılında Kyoto'da gerçekleşen 3. Dünya Su Forumu'nun hazırlık aşamasında başlatıldı. Bu program dahilinde çeşitli kitaplar yayınlandı ve "The Heat is On" adında bir video gösterimi yapıldı.

Diyalog olanakları da devam ediyor; örneğin yılsonundan önce Endonezya'da bir atölye çalışması yapılacaktır. Farklı paydaşlar (kamu kuruluşları, hizmet sektörleri, ulusal ve yerel hükümetler) iklim değişikliğine karşı savunmasız kalma konusunu ele almak ve projeler geliştirmek için bir araya gelecekler.

www.waterandclimate.org

■ Uluslararası Su Birliği İklim Değişikliği Uzman Grubu

Uluslararası Su Birliği (IWA) son olarak; meteorolojik eğilimleri dikkate alarak, politika ve uygulamaları etkilemeye yönelik, bir iklim değişikliği uzman grubu kurdu. İklim değişikliğinin artık durdurulamayacağı düşüncesini bir tarafta tutarak, IWA; uzman grubunun, su hizmetleri ve su kaynakları işletimindeki iklim kaynaklı etki ve tehlikeleri göz önünde tutarak yaptığı; tanıma, bilinci artırma gibi konuları içeren sayısız faaliyetleri doğrultusunda bu etkilerle mücadele için su sektörüne olan ihtiyacı kabul etmektedir.

www.iwahq.org

■ IUCN'in İklim Değişikliği Konusundaki Girişimi Dünya Koruma Birliği

Risklerle mücadele etmek, iklim değişikliğinin şiddetli etkilerini ve bunlara karşı savunmasızlığımızı azaltmak için iklim değişikliğine hem uyum sağlamak hem de etkilerini azaltmak gerekir. Uyum olanakları öncelikli olarak, çoğunluğu gelişmekte olan ülkelerde yer alan en savunmasız insanlara ve ekosistemlere sağlanmalıdır. Bu nedenle yoksulluğun azaltılması, iklimsel tehlikelerle mücadelede hayati önem taşımaktadır. Sürdürülebilir su kaynakları ve çevresel hizmetler yönetimi, yoksulların yaşam koşullarını iyileştirmeyi sağlayabilir ve bu nedenle bunlar iklim değişikliği risk yönetiminin önemli unsurları olarak görülmektedir.

Bu girişim, karbon emisyonlarını telafi etmeye ya da azaltmaya ve aynı zamanda bu emisyonları hesaplamaya çalışan projelere destek sağlamak için bir iklim fonunun kurulmasına da olanak tanıyor.

www.iucn.org